

еластичної мембрани. Субендотеліально розташовуються гранули ліпопротеїдів. Виявляються атеросклеротичні бляшки, в основі яких накопичуються пінисті клітини моноцитарного та міоцитарного походження та екстрацелюлярні депозити холестерину. Поверх ліпідної кашки утворюється склеротична "кришечка". Внутрішня еластична мембрана в окремих місцях досліджуваних артерій є нерівною, вздовж неї виявляються потовщення і стоншення, спостерігаються локальні ділянки її вираженого набряку, розшарування, часткового або повного руйнування. До зовнішньої поверхні еластичної мембрани прилягає незначна кількість нормальних ("світлих") та велика кількість видозмінених ("темних") міоцитів. Серед них є потенційні міоінтимицити, які під впливом окремих цитокінів, а саме, факторів активації міграції міоцитів, мігрують через внутрішню еластичну мембрану в субендотелій, де поряд з моноцитами фагоцитують модифіковані ліпопротеїди і перетворюються в пінисті клітини. Склерозування м'язової оболонки відбувається в результаті підвищення синтетичної активності міоцитів, які під впливом цитокінів продукують основну речовину та волокнисті структури сполучної тканини, тому поміж міоцитами виявляються її широкі прошарки.

Висновок. Отже, фізичні навантаження високої інтенсивності, які відбуваються на фоні гіперхолестеринемії, носять вкрай негативний характер, що призводить до виникнення спазму досліджуваних артерій та посилення їх атеросклеротичного ушкодження.

ЗМІНИ АКТИВНОСТІ ЛАКТАТДЕГІДРОГЕНАЗИ В ОРГАНАХ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ТВАРИН ЗА УМОВ ФОСФАТНОЇ ІНТОКСИКАЦІЇ

Кривов'яз О.С.

*Науковий керівник - проф. А.М. Ерстенюк
ДВНЗ «Івано-Франківський національний
медичний університет»*

Кафедра біологічної та медичної хімії імені Г.О. Бабенка

На сьогодні встановлено, що гіперфосфатемія часто спостерігається у пацієнтів з захворюваннями серцево-судинної системи, нирок. Тому, фосфатні добавки в їжі є одним із чинників розвитку метаболічних порушень в організмі людини. Це одна з груп харчових добавок, які використовуються у виробництві продуктів і виконують ряд технологічних функцій: регулятори кислотності, антиоксиданти, вологоутримуючі агенти. Поширення і доступність цих речовин може бути причиною інтоксикації організму. З літературних джерел відомо, що при фосфорній інтоксикації відбувається ряд змін основного обміну речовин у організмі людини. Однак, недостатньо вивченими залишаються процеси енергетичного обміну. Одним із важливих ферментів, що визначає напрям енергетичного обміну є лактатдегідрогеназа (ЛДГ).

Метою нашої роботи було дослідити зміни активності лактатдегідрогенази в органах експериментальних тварин за умов хронічної інтоксикації солями фосфорної кислоти.

Матеріали і методи. Дослідження проведені на ссавках щурів лінії Wistar з початковою масою тіла 110-140г, яких поділили на дві групи: контрольну та дослідну і утримували на стандартному раціоні віварію.

Протягом 30-ти днів тварини дослідної групи з дистильованою водою отримували гідрогенфосфат натрію (Na_2HPO_4) з розрахунку 1/10 LD_{50} на кг маси тіла, а контрольна група - дистильовану воду. Забір матеріалу здійснювали на 1-шу добу після завершення інтоксикації шляхом декапітації під легким ефірним наркозом, відповідно до норм біоетики. Для проведення біохімічних аналізів відбирали зразки тканин: печінки, мозку, нирок і м'язів з подальшим приготуванням гомогенатів. Активність ЛДГ визначали спектрофотометрично, концентрацію білка - методом Лоурі. Одержані експериментальні дані опрацьовували статистично з використанням методів варіаційної статистики.

Результати досліджень. У результаті проведених досліджень на щурах-самках встановлені зміни активності ЛДГ у різних органах. Так, у м'язах і мозку дослідних тварин встановлено достовірне зниження цього показника приблизно у 1,3 ($p < 0,025$) ($p < 0,01$) відповідно відносно контрольної групи тварин. У нирках активність ЛДГ зростає більш як у 2 рази ($p < 0,001$) у порівнянні з контролем. Встановлено незначне зниження активності ферменту у печінці.

Висновок: результати досліджень свідчать, що хронічна інтоксикація Na_2HPO_4 призводить до змін вуглеводного обміну, що потребує детальнішого вивчення їх біохімічних механізмів.

ИЗУЧЕНИЕ ПОТРЕБНОСТИ НАСЕЛЕНИЯ УКРАИНЫ И ПОЛТАВСКОЙ ОБЛАСТИ В СЪЕМНОМ ПРОТЕЗИРОВАНИИ ПОСЛЕ ЧАСТИЧНОЙ И ПОЛНОЙ ПОТЕРЕЙ ЗУБОВ ПУТЕМ ОЦЕНКИ ДЕМОГРАФИЧЕСКОЙ СИТУАЦИИ

Кузь В.С.

*Научный руководитель - д.мед.н., проф. В.Н. Дворник
ВГУЗУ «Украинская медицинская
стоматологическая академия»*

Кафедра ортопедической стоматологии с имплантологией

Введение: основоположным методическим подходом в планировании здравоохранения обязательным является наличие блока объективных данных о состоянии и структуре заболеваемости населения региона, основанных на статистике органов здравоохранения за длительный период времени (минимум 7-10 лет), ретроспективных и прогностических данных изменений демографической ситуации в регионе наблюдения.

Цель: Оценить демографическую ситуацию в Украине и Полтавской области для изучения потребности лиц пожилого и старческого возраста в ортопедической стоматологической помощи на настоящее время и в перспективе с учетом изменений демографической ситуации.

Материалы и методы: для достижения поставленной цели нами были использованы следующие информационные ресурсы: ретроспективный анализ демографической ситуации в Украине и Полтавской области за 2004-2014 гг.; шкала демографического старения Ж. Боже-Гарнье – Э. Россета; шкала демографического старения ООН и статистическая база ВОЗ по интернет-ресурсу www.euro.who.int.

Результаты и их обсуждение: для решения поставленной задачи мы провели ретроспективные исследо-

вання динаміки демографічної ситуації в Україні за 2004-2014 гг. з урахуванням частки похилої людини та людини старшого віку.

Частка похилої людини (60-64 років) коливається від 20,2% (2008 рік) до 21,5% (2014). За останні 5 років спостерігається стійка однонаправлена тенденція до збільшення частки похилої людини в Україні від 20,6% в 2010 році до 21,5% в 2014 році.

Згідно з шкалою демографічного старіння Ж. Боже-Гарньє – Э. Россета, українське суспільство характеризується дуже високим рівнем демографічної старості, коли частка людини в віці 60 років і старше становить 18% і вище.

Згідно з шкалою демографічного старіння ООН, якщо частка людини 65 років і старше становить більше 7% частки, то населення характеризується як «старіє». В українському суспільстві частка людини старшого віку коливається в останнє десятиліття від 15,2 до 16,3%.

Висновок:

1. Виходячи з даних ретроспективного аналізу демографічної ситуації в Україні з використанням шкали демографічного старіння Ж. Боже-Гарньє – Э. Россета, українське суспільство характеризується дуже високим рівнем демографічної старості в порівнянні з людиною похилого віку (60-64 років).

2. По показателю частки старшого населення (65 років і старше), з використанням шкали демографічного старіння ООН, населення характеризується як «старіє».

3. Київська область займає третє місце в Україні за кількістю людини старшого віку (18,3%) після Чернігівської та Черкаської областей.

4. Вищезазначене є основою для активізації досліджень з метою з'ясування потреб населення України в цілому, та Київської області зокрема, в сфері протезування при частковій та повній втраті зубів та прийняття управлінських рішень для своєчасного вирішення цієї проблеми.

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ЗМІНИ СЕРЦЯ У ХВОРИХ НА ХРОНІЧНУ СЕРЦЕВУ НЕДОСТАТНІСТЬ ІШЕМІЧНОГО ГЕНЕЗУ, ЩО АСОЦІЙОВАНА З НИРКОВОЮ ДИСФУНКЦІЄЮ

Кулаєць Н.М.

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

Кафедра внутрішньої медицини №2 та медсестринства

Велике значення у прогресуванні ішемічної хвороби серця (ІХС) мають процеси ремоделювання міокарда, що включає гіпертрофію та дилатацію серця. Це призводить до зміни його геометрії, порушень систолічної та діастолічної функцій лівого шлуночка (ЛШ).

Метою роботи є вивчення структурно-функціональних особливостей ремоделювання серця у хворих на хронічну серцеву недостатність (ХСН) ішемічного генезу, залежно від наявності ниркової дисфункції.

Матеріал і методи дослідження. Обстежено 32 пацієнти з ХСН ішемічного генезу (17 чоловіків і 15 жінок, середній вік – 59,3±9,4 року). У 19 (59,4%) хворих ХСН було поєднання ІХС і ГХ, у 13 (40,6%) – ІХС.

Хронічну серцеву недостатність І функціонального класу (ФК) діагностовано у 4 (12,5%) хворих, 2 ФК – у 7 (21,9%), 3 ФК – у 9 (28,1%), 4 ФК – у 12 (37,5%) пацієнтів. Усім хворим проводили доплерокардіографічне дослідження серця, визначали швидкість клубочкової фільтрації (ШКФ). Середній ФК СН у хворих із нормальною ШКФ – 2,57±0,65, при легкому зниженні – 2,68±0,59, при помірному зниженні – 2,91±0,65, $p=0,002$.

Результати. У хворих на ХСН ішемічного генезу зі зниженням ШКФ спостерігається збільшення діаметра лівого передсердя (від 3,9±0,52 см до 4,2±0,82 см; $p=0,006$), кінцево-діастолічного розміру (від 5,46±0,79 см до 5,87±1,01 см; $p=0,03$), кінцево-систолічного розміру (від 3,66±1,09 см до 4,29±1,24 см; $p=0,003$), кінцево-діастолічного (від 130,3±49,8 мл до 158,1±69,5 мл; $p=0,03$) та кінцево-систолічного об'ємів (від 62,7±47,5 мл до 87,8±55,3 мл; $p=0,02$). Аналіз показників фракції викиду засвідчив її суттєве зниження із прогресуванням ниркової дисфункції: від 55,1±14,5% при ШКФ більше ніж 90 мл/хв/1,73м² до 46,3±14,6% при ШКФ менше ніж 60 мл/хв/1,73м². Геометрична перебудова лівого передсердя та шлуночка не супроводжується збільшенням ступеня мітральної регургітації, але асоціюється з підвищенням тиску у легеневій артерії, особливо за наявності помірної ниркової дисфункції. Гіпертрофію міокарда ЛШ зареєстрували у 5 (15,6%) пацієнтів із нормальною функцією нирок, у 8 (25,0%) хворих із легкою дисфункцією та у 19 (59,3%) осіб із помірною нирковою дисфункцією.

Висновки: Отже, у хворих на хронічну серцеву недостатність ішемічного генезу зниження швидкості клубочкової фільтрації супроводжується структурною перебудовою у вигляді збільшення діаметра лівого передсердя й лівого шлуночка як у діастолу, так і у систолу. Наявність порушення ниркової функції асоціюється з підвищенням індексу міокарда ЛШ, та погіршенням діастолічної функції міокарду.

ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНИХ ПРОЯВІВ ГАСТРОЕЗОФАГЕАЛЬНОЇ РЕФЛЮКСНОЇ ХВОРОБИ В ОСІБ ЗІ ЗНИЖЕНОЮ ФУНКЦІЄЮ ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ

Кулаєць В.М., Кулаєць Н.М.

Кафедра терапії і сімейної медицини інституту післядипломної освіти

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»

Метою дослідження є вивчення особливостей клінічних проявів гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби (ГЕРХ) в осіб зі зниженою функцією щитоподібної залози.

Матеріал і методи. Нами обстежено 25 хворих на ГЕРХ зі зниженою функцією щитоподібної залози. Діагноз ГЕРХ встановлювали на підставі класичних клінічних симптомів, результатів інструментальних досліджень (ендоскопічного дослідження, внутрішньостравохідної рН-метрії) згідно уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «гастроєзофагеальна рефлюксна хвороба» (затвердженого Наказом МОЗ України від 31 жовтня 2013р. №943). Діагноз гіпотиреозу встановлювали на підставі класичних клінічних симптомів, ре-